

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3178/2019. (VII. 10.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VI.21.268/2017/28. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Özv. Krámlí Mihályné (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője útján (dr. Kereszturi László, 8600 Siófok, Széchenyi utca 11. II/3.) alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Pfv.VI.21.268/2017/28. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte a Veszprémi Törvényszék 1.Pf.20.137/2015/77. számú ítéletére és a Veszprémi Járásbíróság 16.P.20.247/2013/74/I. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal, mert azok véleménye szerint sértik az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését, XIII. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [3] 1.1. A bíróságok által megállapított tényállás szerint az indítványozó felperes tulajdonában állt egy ingatlan, melynek megosztása során alakult ki három, különböző hrsz.-ú ingatlan. Az indítványozó lányának férjét – a per beavatkozóját – bízta meg a fenti ingatlanok értékesítésével és azzal, hogy az egyik hrsz.-ú ingatlan ipari terület céljára történő végleges más célú hasznosítás engedélyezése érdekében a hatóságok előtt eljárjon. A Veszprémi Körzeti Földhivatal engedélyezte ezen ingatlan végleges más célú hasznosítását és kötelezte a beavatkozót közel 2 millió forint földvédelmi járulék megfizetésére. Mivel sem az indítványozó, sem a beavatkozó nem tudta megfizetni a földvédelmi járulék összegét, ezért elhatározták az ingatlan értékesítését. Az indítványozó az ingatlanokra egy hitelszolgáltató kft.-vel 18 millió forint vételáron adásvételi szerződést kötött. A kft. azonban a vételárat nem fizette meg, így tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzést nem nyert.
- [4] Eközben a beavatkozó több alkalommal kért és kapott több millió forint kölcsönt az I. rendű alperestől. A kölcsön visszafizetési kötelezettségének az ingatlanok eladási árából kívánt eleget tenni. A beavatkozó fizetőképességet nem talált, ugyanakkor szerette volna az I. rendű alperes felé tartozását kiegyenlíteni, ezért megkeresett egy ügyvédet azzal, hogy tartozását az indítványozó tulajdonában lévő ingatlanok I. rendű alperes részére történő értékesítésével kívánja rendezni. Az ügyvéd által szerkesztett és ellenjegyzett adásvételi szerződés szerint az indítványozó ingatlanait 6 millió forint vételáron eladta az I. rendű alperesnek. Ugyanezen a napon az indítványozó és a beavatkozó egy tartozáselismerő nyilatkozatot is tett az I. rendű alperes irányába, amelyben elismerték, hogy beavatkozónak 6 millió forint tartozása áll fenn az I. rendű alperes felé, amely tartozásért készfizető kezességét vállal az indítványozó. A tartozáselismerő nyilatkozatban rögzítették a felek azt is, hogy amennyiben a beavatkozó legkésőbb 2010. március 31-ig a 6 millió forint tartozását kiegyenlíteni nem tudja, úgy az I. rendű alperes az adásvételi szerződés alapján jogosult tulajdonjogának bejegyzését kérni az ingatlan-nyilvántartásba, mellyel a beavatkozó tartozása kiegyenlítettnek minősül.
- [5] Az adásvételi szerződés megkötését követően az I. rendű alperes a 2010. március 31-ei fizetési határidő lejáratá előtt, arról szerzett tudomást, hogy a beavatkozó az indítványozó ingatlanát másoknak is értékesíteni kívánja, ezért még a tartozáselismerő nyilatkozatban megjelölt határidő előtt megbízást adott egy másik ügyvédnek az adásvételi szerződés alapján az I. rendű alperes tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartási bejegyzésére. A földhivatal alaki okokból a tulajdonjog bejegyzése iránti kérelmet elutasította. Az I. rendű alperes az adásvételi szerződést ellenjegyző ügyvédet kérte meg az ismételt eljárásra, melynek következtében tulajdonjoga bejegyzésre került. Ezt követően az I. rendű alperes az egyes ingatlanokat elajándékozta (V. rendű alperesnek), valamint eladta (II.–IV. rendű alpereseknek).
- [6] Az indítványozó keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg az indítványozó és az I. rendű alperes között létrejött adásvételi szerződés semmisségét, ennek jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítását,

az indítványozó tulajdonjogának bejegyzését, és a többi alperes túsra kötelezését. A beavatkozó csatlakozott az indítványozó keresetéhez.

- [7] A semmisség körében az indítványozó és a beavatkozó arra hivatkoztak, hogy az adásvételi szerződés színlelt, lényegében egy zálogszerződést leplez, amely azért semmis, mert lehetővé teszi a kielégítési jog megnyílta előtt a zálogtárgy tulajdonjogának megszerzését.
- [8] Amennyiben az elsőfokú bíróság nem azt állapítaná meg, hogy a színlelt szerződés zálogszerződést leplez, ez esetben állapítsa meg azt, hogy vételi jogot leplez, ami azért érvénytelen, mert a vételárat a felek a kölcsöntartozás összegében állapították meg. Véleményük szerint semmis az olyan adásvételi szerződés, amelyben a vételár meghatározása kölcsönösszegre utalással történik.
- [9] Kifejtették továbbá, hogy a szerződés semmis jogszabályba ütközés címén is, mivel a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zrt.-nek (a továbbiakban: MNV Zrt.) a törvény elővásárlási jogot biztosít, ugyanakkor a vételi ajánlat az elővásárlásra jogosulttal nem lett közölve, annak ellenére, hogy az adásvételi szerződés 4. és 5. pontja ezt érvényességi feltételként írta elő. Megállapodtak a felek a szerződés 5. pontjában abban is, hogy az elővásárlásra jogosultak nyilatkozatának beszerzése az eladó, vagyis az indítványozó feladata. Az indítványozó arra hivatkozott, hogy mivel e két utóbbi feltétel, vagyis a szerződés 4. és 5. pontja nem teljesült, ezért érvénytelen a szerződés.
- [10] A beavatkozó előadása szerint az alperesek összejárva, az indítványozó érdekét kijátszva, csalárd módon kívántak az ingatlanhoz jutni.
- [11] Az elsőfokú bíróság az indítványozó és a beavatkozó keresetét elutasította.
- [12] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az indítványozó és az I. rendű alperes között érvényes adásvételi szerződés jött létre. Az elsőfokú bíróság szerint az olyan adásvételi szerződés, amelyben a vételár meghatározása kölcsönösszegre utaltan van megjelölve, nem semmis. A felek szerződése a vételárat tartalmazza, mely vételár azonos a tartozáselismerő nyilatkozatban megjelölt kölcsön összegével, a két szerződés egymáshoz szorosán kapcsolódik, hiszen az adásvételi szerződés, csak akkor léphetett hatályba, ha a tartozáselismerő nyilatkozatban megjelölt 2010. március 31. napjáig az indítványozó és a beavatkozó az I. rendű alperes felé a tartozását nem rendezi. Az ilyen feltételhez kötött adásvételi szerződés megkötésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 228. § (1) bekezdése értelmében lehetőség van.
- [13] A régi Ptk. 207. § (6) bekezdése értelmében a színlelt szerződés semmis, ha azonban más szerződést leplez, a szerződést a leplezett szerződés alapján kell megítélni. A régi Ptk. 207. § (5) bekezdése kimondja azt is, hogy a felek titkos fenntartása vagy rejtett indoka a szerződés érvényessége szempontjából közömbös. Az indítványozó személyesen a bírósági tárgyalásokon nem jelent meg, a rendelkezésre álló írásbeli dokumentumok, az I. rendű alperes személyes nyilatkozata és az eljáró ügyvéd tanúvallomása alapján a bíróság egyértelműen arra az álláspontra jutott, hogy az indítványozó és az I. rendű alperes feltételhez kötött adásvételi szerződést kötöttek. A beavatkozó az I. rendű alperes felé fennálló tartozását kívánta rendezni a megadott határidőn belül elsődlegesen készpénzzel, amennyiben az eredményre nem vezet, akkor pedig az ingatlanok tulajdonjogának átruházásával. A felek szándéka nem irányult tehát sem zálogjog, sem vételi jog alapítására.
- [14] A bíróság megállapította azt is, hogy mivel az adó- és értékbizonyítvány 5 300 000 forintban állapította meg az eladott ingatlanok forgalmi értékét, így az adásvételi szerződésben megjelölt 6 millió forint vételár nem tekinthető uzsorásnak. A szerződéskötéskor hatályos régi Ptk. alapján kialakult bírói gyakorlat ismeri az ún. fiduciárius ügylet fogalmát, melyet nem minősít semmisnek.
- [15] Az adásvételi szerződés 4. és 5. pontjával összefüggésben, mely szerint a MNV Zrt.-nek a perbeli ingatlanokra elővásárlási joga volt, és ezen elővásárlási jog megsértésével került az I. rendű alperes az ingatlan tulajdonában, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a régi Ptk. 373. § (6) bekezdése szerinti jogszabályon alapuló elővásárlási jog megsértése a régi Ptk. 203. § (1) bekezdése szerinti relatív hatálytalanságot eredményez csak. Ebben az esetben a sérelmet szenvedett elővásárlási jog jogosultja tud igényt érvényesíteni és kérheti annak megállapítását, hogy az elővásárlási jog megsértésével kötött szerződés vele szemben hatálytalan. A jogszabály értelmében ez az elővásárlási jog nem az indítványozót és nem is a beavatkozót illeti, annak nem jogosultjai, így az elővásárlási jog megsértésére vonatkozó igényérvényesítési lehetőségük nem áll fenn. Az elővásárlásra jogosult MNV Zrt. pedig a perbeli szerződéssel összefüggésben relatív hatálytalanság megállapítása iránti pert nem kezdeményezett.
- [16] Az elsőfokú bíróság továbbá elutasította az indítványozó eljárás felfüggesztésére irányuló kérelmét, melyet arra tekintettel tett, hogy az adásvételi szerződésekkel összefüggésben eljáró két ügyvéddel szemben büntetőeljárást kezdeményezett. A bíróság álláspontja szerint ennek a per érdemi elbírálására kihatása nincsen.

- [17] A másodfokú bíróság az indítványozó és a beavatkozó fellebbezése folytán hozott ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [18] A másodfokú ítélettel szemben az indítványozó és a beavatkozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet.
- [19] A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [20] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 272. § (1)–(2) bekezdése értelmében a tartalmi követelményeket teljesítő felülvizsgálati kérelmet az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál a határozat közlésétől számított 60 napon belül kell benyújtani. A 60 nap eltelte után a felülvizsgálati kérelem tartalmi kellékei nem pótolhatóak. Ezért a Kúria a beavatkozó 2018. május 7-én keltezett beadványát figyelmen kívül hagyta.
- [21] A Kúria továbbá megállapította azt is, hogy az indítványozó és a beavatkozó által határidőben előterjesztett felülvizsgálati kérelem olyan tartalmi hiányosságokban szenved, amely miatt a jogerős ítélet érdemi felülbírálatára csak igen szűk körben volt lehetőség.
- [22] A felülvizsgálati kérelem megsértett jogszabályként kizárólag a régi Pp. 8. §-át és 3. § (3) bekezdését jelölte meg a beavatkozó kölcsöntartozásának az összege kapcsán. A Kúria a 8. §-ra hivatkozást jogszabálysértés tartalmi körülírása hiányában figyelmen kívül hagyta, a 3. § (3) bekezdés megsértését pedig nem állapította meg.
- [23] A régi Pp. 270. § (2) bekezdésében foglaltakból az következik, hogy a felülvizsgálati eljárásnak csak az lehet a tárgya, ami az elsőfokú és a fellebbezési eljárásnak is tárgya volt. A perben a beavatkozó kölcsöntartozásának az összege nem volt vitás. Az indítványozó a perbeli nyilatkozatában semmisségi okként azt jelölte meg, hogy az adásvételi szerződésben az ingatlan vételárát a tartozás összegében határozták meg. Ezért egészítette ki a bizonyítást a másodfokú bíróság az adásvétel tárgyává tett ingatlanok szerződéskötés kori forgalmi értékének a megállapításával. A szakértő igazolta, hogy az ingatlanok vételára megfelelt a szerződéskori forgalmi értéküknek.
- [24] Az indítványozó és a beavatkozó elsőfokú ítélet elleni fellebbezése sem érintette a tartozáselismerésük tényét, a beavatkozó I. rendű alperessel szembeni kölcsöntartozásának az összegét. A jogerős ítélet azon hivatkozása, hogy az indítványozó a tartozáselismerő nyilatkozatot nem tette a per tárgyává, azt jelenti, hogy a tartozáselismerő egyoldalú jognyilatkozatát keresettel nem támadta, annak érvénytelenségét nem vitatta. Ebből következően azt az eljáró bíróságoknak okirati bizonyítékként kellett értékelni a tényállás megállapítása során. Az okirati forma kapcsán pedig a másodfokú bíróság helytálló indokait a Kúria is osztotta. A régi Ptk. 242. § (2) bekezdése alapján ugyanis a tartozáselismerő nyilatkozatot érvényesen írásban lehet kötni, de nem írja elő azt, hogy az írásba foglalt okiratnak meg kell felelni a teljes bizonyítóerejű magánokirat vagy közokirati formának. Ezért nincs is jelentősége annak, hogy az okirat ellenjegyzése az okiratot szerkesztő ügyvédtől származik-e.
- [25] A Kúria a teljesség kedvéért utalt a következőkre is. Az atipikus, az úgynevezett fiduciárius jogi megoldásokat a bírói gyakorlat elismerte. Ennek alapja a Ptk. dologi és kötelmi jogi szabályai: a tulajdonos joga a vagyon átruházására, biztosítékul lekötésére, más módon való megterhelésére, valamint ehhez kapcsolódóan a polgárjogi jogalanyok számára deklarált szerződési szabadság, amely a tartalmi szabadság keretében típuszabadságot is garantál. A biztosítéki célt a követelés kielégítésére alkalmas biztosíték és arra vonatkozóan a felek által teremtett függő jogi helyzet realizálja. A Legfelsőbb Bíróság elvi jelentőségű határozatként EBH1999.27. és EBH2003.857. számon közzétett eseti döntéseiben elismerte a biztosítéki célú opciós és egyéb fiduciárius szerződéses konstrukciókat, azt, hogy a szerződés nemcsak a Ptk.-ban szabályozott mellékkötelezettségekkel, hanem önálló szerződéssel is biztosítható. A BH2002.182., BH2011.192. és a jogerős ítélet által is hivatkozott EBH2003.857. számon közzétett eseti döntések értelmében nincs jogszabályi akadálya annak sem, hogy a felek a kölcsön visszafizetésének biztosítékaként függő hatályú ingatlan adásvételi szerződést kössenek.
- [26] Amint azt a másodfokú bíróság helyesen megállapította, a perbeli esetben is ez történt. Az indítványozó tisztában volt azzal, hogy amennyiben az elismert kölcsönt a beavatkozóval – mint adós és készfizető kezes – nem tudják visszafizetni, elveszíti az ingatlanai tulajdonjogát. Az eljáró bíróságoknak az indítványozó által az adásvételi szerződés kapcsán e perben előterjesztett érvénytelenségi kereset tárgyában kellett döntenüik.
- [27] A 2013. február 8-án előterjesztett keresetlevelében előadott kereseti tényállás szerint a tartozáselismerő nyilatkozat a szóbeli kölcsön megerősítése, és annak fedezete az adásvételi szerződés. „A párhuzamos ügyletek valós célja az volt, hogy az I. rendű alperes részére az általa adott kölcsön és járulékaik erejéig most már fedezet is rendelkezésre álljon [...] az ingatlan kizárólag biztosíték jellegű volt. A hitelező kielégítési joga 2010. március 31. napját követő napon nyílt volna meg.” Az indítványozó kereseti tényállása is alátámasztja a jogerős ítélet helyes jogkövetkeztetését, miszerint a szerződő felek nem színelnek más szerződést, mint amelynek megkötésére akaratuk irányul. Az indítványozó – az adós beavatkozó által kötött kölcsönszerződés biztosítékául – kötött

az I. rendű alperessel adásvételi szerződést abban a tudatban, hogyha a kölcsönszerződést az adós beavatkozó nem teljesíti, az eladó indítványozó az ingatlanai tulajdonjogát elveszti. Az indítványozó tisztában volt a perben támadott adásvételi szerződés következményével. Az indítványozó oldalán a tulajdonjog átruházására és az I. rendű alperes részéről a tulajdon megszerzésére irányuló tényleges szerződési akarat megléte a szerződéskötéskor nyilvánvaló.

- [28] A Kúria a felülvizsgálati kérelem érvei kapcsán utal arra, hogy egy szerződés érvénytelensége a szerződéskötés időpontjában fennálló ok miatt állapítható meg. A szerződés érvényessége szempontjából a felek vagy a jogi képviselők teljesítés során tanúsított magatartása nem releváns.
- [29] Az adásvételi szerződésben érvénytelenségi ok sem volt kiköthető, az elővásárlási jog megsértéséhez a felek nem fűzhatték az érvénytelenség jogkövetkezményét. Az elővásárlási jog ugyanis személyhez kötött jog, a megsértésével kötött szerződés esetén az elővásárlási jog jogosultját éri sérelem, az relatíve, az ő irányában hatálytalan. Az elővásárlásra jogosult kérheti az általa indított perben annak megállapítását, hogy az eladó és a vevő között létrejött adásvételi szerződés vele szemben hatálytalan, másrészt pedig annak megállapítását is, hogy elfogadó nyilatkozata folytán az adásvételi szerződés közte és az eladó között jött létre.
- [30] A Kúria a kifejtettek tekintetével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [31] 1.2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Pfv.VI.21.268/2017/28. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte a Veszprémi Törvényszék 1.Pf.20.137/2015/77. számú ítéletére és a Veszprémi Járásbíróság 16.P.20.247/2013/74/I. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal, mert azok véleménye szerint sértik az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését, XIII. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [32] Az indítványozó kifejtette, hogy az adásvételi szerződés 4. és 5. pontja alapján a szerződés érvényességi feltétele az elővásárlási jogról való lemondó nyilatkozat eladó általi beszerzése volt. Álláspontja szerint az I. rendű alperes és az eljáró ügyvéd hamis eladói (indítványozói) meghatalmazással szerezte be az elővásárlási jog jogosultjától, az MNV Zrt.-től az elővásárlási jogról szóló lemondó nyilatkozatot. Az ügyben eljáró ügyvédek nem rendelkeztek meghatalmazással sem a földhivatali eljárásra, sem pedig arra, hogy az MNV Zrt.-vel a kapcsolatot felvegyék és nyilatkozatát beszerezzék. Hivatkozott arra is, hogy az adásvételi szerződést megkötő felek között nem volt valódi pénzmozgás, ennek ellenére az okiratot ellenjegyző ügyvéd azt rögzítette, hogy az eladó 6 millió forint vételárat átadott a vevőnek, ami által egy hamis tartalmú adásvételi szerződés jött létre. Az indítványozó ingatlanai így bűncselekmény elkövetésével váltak az I. rendű alperes tulajdonává, mely tulajdonhoz való jogát sérti. Az indítványozó ezzel kapcsolatban sérelmezte, hogy a bíróságok az ezeket alátámasztó tényeket, bizonyítékokat, valamint az ügyben eljáró ügyvédek tanúvallomásait figyelmen kívül hagyták és az elkövetők ellen nem tettek büntető feljelentést.
- [33] Véleménye szerint az elsőfokú bíróság a kereseten túlterjeszkedett, megsértve ezzel a tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint a régi Pp. 3. § (2) bekezdését, amikor a tartozáselismerő nyilatkozatot a per tárgyává tette azt állítva, hogy az indítványozó és az I. rendű alperes között létrejött adásvételi szerződés tartalmaz utalást a tartozáselismerő nyilatkozatra. Tulajdonhoz való joga körében sérelmezte, hogy a bíróságok a per tárgyát nem képező tartozáselismerő nyilatkozatra alapozták ítéleteiket, annak ellenére, hogy az okirat valódisága megdőlt. A tartozáselismerő nyilatkozatot egyrészt nem teljes bizonyító erejű magánokiratban tette, másrészt az azon szereplő ügyvédi ellenjegyzés hamis. Iratellenesen állapította meg tehát az elsőfokú bíróság, hogy az adásvételi okiratban megjelent a tartozás elismerése is, mert erre az adásvételi szerződés utalást nem tartalmazott.
- [34] Sérti az indítványozó tulajdonhoz való jogát a bíróságoknak a régi Ptk. 200. § (1) bekezdésében biztosított szerződési szabadság értelmezése. Véleménye szerint téves a Kúria azon álláspontja, mely szerint az adásvételi szerződésben érvénytelenségi okot a felek nem köthetnek ki, az elővásárlási jog megsértéséhez a felek nem fűzhatték az érvénytelenség jogkövetkezményét. A Kúria jogértelmezése sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát is, mert úgy korlátozza a szerződő felek szerződési szabadságát, hogy nem indokolta meg, hogy a felek által az adásvételi szerződés 4. és 5. pontjában kikötött érvényességi feltételt miért nem lehet érvényesen kikötni. Álláspontja szerint mivel a bíróságok nem helyezték hatályon kívül az adásvételi szerződés 4. és 5. pontját, így azokat a régi Ptk. 200. § (1) bekezdése alapján érvényesnek kell tekinteni. Az elővásárlási jogról lemondó nyilatkozatok beszerzéséhez okirathamisítással jutott hozzá az I. rendű alperes, ami azt jelenti, hogy bűncselekmény elkövetése útján szerezte meg az ingatlanokat, megsértve ezzel az indítványozó tulajdonhoz és tisztességes eljáráshoz való jogát.

- [35] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [36] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria Pfv.VI.21.268/2017/28. számú ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panasz határidőben érkezett és azt az Abtv. 27. §-a szerint benyújtásra jogosult és érintett nyújtotta be jogorvoslati jogának kimerítését követően.
- [37] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján csak az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az indítványozó az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésének sérelmére is hivatkozott. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban arra mutat rá, hogy ezen – az Alaptörvény Alapvetés című részében található – rendelkezés nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak, így arra alapított alkotmányjogi panasz benyújtására az indítványozóknak nincs lehetősége {3203/2015. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [38] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [39] Az indítványozó alapvetően az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásból való jog, valamint a XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való jog sérelmére hivatkozott. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése nem a bírósági eljárásra, hanem a közigazgatási hatósági eljárásra vonatkozik. Mivel azonban az indítvány a bíróságok eljárásával és döntéseivel kapcsolatban tartalmaz indokokat a tisztességes eljárásból való jog sérelmére vonatkozóan, ezért az Alkotmánybíróság ezt az indítványi elemet tartalma szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét állító indítványi elemként bírálta el.
- [40] A bírósági ítéletekkel kapcsolatos indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel” {3170/2014 (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]}. „A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat” {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bíróságok döntéseinek felülbírálatára irányul. Az indítványozó panasz nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, az eljáró bíróságok tényállás-megállapításának, bizonyítékértékelésének, jogértelmezésének, valamint jogalkalmazásának helytállóságát vitatja.
- [41] Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján az indokolási kötelezettség konkrét ügyben történő megsértésének kételye sem merül fel, mivel a Kúria ítéletéből megállapítható, hogy a Kúria érdemben megvizsgálta az indítványozó érveit, a törvényszék jogerős ítéletét pedig e vizsgálata alapján tartotta fenn hatályában. Az Alkotmánybíróság itt is hangsúlyozza, hogy „önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [42] Mindezek alapján az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [43] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. §-ában és 29. §-ában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. július 2.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1188/2018.

• • •